

Joan Esculies combina l'escriptura de contes amb la feina de periodista, tot i que no li agrada barrejar-ho ■ JORDI GARCIA

“Quan escric, no pretenc entretenir”

Joan Esculies ens presenta 'Contes bàrbars', set relats per reflexionar

L.L.
BARCELONA

El terme *bàrbar* té diferents accepcions, però la que vol aplicar Joan Esculies (Manresa, 1976) al seu recull de contes és més aviat la d'*estranger*. Els seus contes, d'influència anglosaxona, també tenen alguna cosa “d'estadi intermedi entre el salvatgisme i la civilització” (DIEC), però no de “fet amb una ignorància grollera de les regles”, perquè estan molt ben escrits.

Contes bàrbars, publicat amb la cura habitual d'Edicions de 1984, són “set contes contemporanis de la nostra època, en un món molt poc civilitzat, confús, desconcertant, amb un home vist com una mercaderia”, explica l'editor Josep Cots.

“Són uns contes molt urbans que no busquen donar solucions, però sí obrir un

debat o una reflexió a l'entorn de les situacions que plantejo, combinades amb les experiències de cada lector”, detalla Esculies, que el 2002 va guanyar el premi Ciutat d'Elx amb la seva primera obra, la novel·la *L'ocell de la pluja*, i el 2005 es va endur el Mercè Rodoreda amb *Trailers*, un recull de 85 contes breus.

Tot i que tant autor com editor coincideixen a dir que no són contes moralitzants, és evident que se'n poden extreure lliçons. “Hi ha una denúncia de diferents temes, perquè quan escric no pretenc entretenir; el que passa és que com que, per exemple, no tinc una tribuna a la premsa, exposo el que em neguiteja a través dels contes”. I quins són aquestes temes? Doncs sobretot la immigració, però també les servituds de la premsa, els suïcides, l'empremta que deixen els nord-americans arreu i, entre altres de més submergits en l'iceberg que són els bons relats, la insatisfacció, tan humana i tan present. ■

Sebastià Jovani presenta 'Emulsió de ferro', una novel·la negra ambientada en la Barcelona del 1976

Gràcia, mentides i cintes de casset

Lluís Llorc
BARCELONA

Barri de Gràcia, a Barcelona. Novembre del 1976. Sí, any 1 dF. Un jove alemany jeu en un banc de la plaça Raspall. Sembla que dormi, si no li dónes gaire importància als tres forats calibre 38 que el perforen. El mateix gitano que és el primer a veure'l, Galileo Matías, també troba en una paperera dues cintes de casset que, casualment, eren del mort. Aquest és l'inici d'*Emulsió de ferro* (La Magrana), la primera novel·la de Sebastià Jovani.

El protagonista és Víctor Neige, un detectiu privat i clarinetista públic. I, de contrapunt, el comissari Leónidas Viñes, una mena de Martínez el Facha però de carn i os, més os que carn. I Nina, una artista teutona que està molt bona i és exionqui. I tres bons amics de Neige. I un grup secret parapolicial que vigila per la puresa d'Espanya, que evita, de la manera més dràstica que pot, la contaminació que arriba de l'exterior en el format que sigui, com ara el d'una lògia maçònica que busca... unes cintes de casset. I tots menteixen tant com cal per assolir la veritat, tot i que sigui efímera, parcial.

Sebastià Jovani (Barcelona, 1977) va situar l'obra el 1976 per un fet anecdòtic:

Sebastià Jovani ha publicat la seva primera obra, una novel·la negra ambientada al barri de Gràcia el 1976 ■ PERE VIRGILI

“Va ser l'any de publicació del primer disc dels Macromassa”, un grup liderat per Víctor Nubla, *alter ego* de Víctor Neige: “El conec de fa molts anys i quadrava amb el protagonista previst”.

“Tot va començar amb una sèrie d'imatges, com fragments cinematogràfics que, de mica en mica, em van conduir a diferents personatges i situacions que van trenar la novel·la”, expli-

ca Jovani. L'època també va ser triada perquè “és una frontissa entre un temps que mor i un que neix, però molt debilitat”, perquè la novel·la mostra un barri de Gràcia ple d'artistes, bohemis, anarquistes i bars on tots conflueixen i on encara els toca posar-se de cara a la paret quan irromp la policia. I gitans, amb el seu peculiar argot: “L'argot és la feina de documentació més extensa que vaig fer, tot i que és una immersió en l'argot una mica *sui generis*, més aviat és una recreació”.

L'esquer argumental

La funció de les cintes de casset són un MacGuffin ben construït que ens arrossega per una trama de ritme mantingut i girs habituals en la novel·la negra. “Són la memòria d'una època, la precarietat, el format en què els grups enregistraven el que feien i ho intercanviaven; a més, tenen un component molt fràgil, l'emulsió de ferro, que, si es degrada, fa que es perdi la informació per sempre”, detalla l'autor, que va trigar uns 4 mesos a enllestir la primera redacció: “Vaig crear un poti-poti d'anècdotes viscudes i traslladades a l'obra que es va anar inflant, una xarxa d'arquetipus que al final van conformar un fresc social en un escenari de novel·la negra”. ■

El Comentari

Ignasi Aragay
iaragay@avui.cat

Llengües, cinema i cultura. I si Tresserras se'n surt?

Les deu llengües més parlades del món, és a dir, les que tenen més de 100 milions de parlants cadascuna, només representen el 0,5% de les llengües existents però potser la meitat dels parlants del planeta. L'altra meitat se la reparteixen el 99,5% de llengües restants. Les més parlades són, per aquest ordre, xinès, hindi-urdú, anglès, castellà, àrab, bengalí, rus, portuguès, japonès i alemany. Tot i que l'anglès és la

tercera, el seu pes és superior a totes ja que fa de *lingua franca*. Anteriorment ho havia estat el francès -avui ocupa l'onzè lloc en nombre de parlants- i abans el llatí, avui llengua morta amb molts fills escampats, entre ells el català.

Catalunya avui és bàsicament una societat bicultural, amb dues llengües que pugnen per ser la llengua comuna. Com a quarta més parlada del món, i gràcies al marc unitarista de l'Estat, el caste-

llà ho té millor. Només l'acció política catalana i la implicació ciutadana poden fer avançar el català, que encara que jugui a casa, i malgrat trenta anys de normalitat democràtica, té molts flancs dèbils. El cinema n'és un: si Tresserras aconsegueix fer realitat que un 50% de les pel·lícules es projectin en català, haurem avançat molt. *De facto*, avui el català no existeix al gran aparador de la cultura de masses.

Les deu llengües més parlades són xinès, hindi-urdú, anglès, castellà, àrab, bengalí, rus, portuguès, japonès i alemany

Molts catalans som bilingües. I sovint -menys sovint del que seria desitjable- trilingües. Això ens permet una gran obertura cultural, mental. Privats de política en majúscules, mancats d'un poder econòmic rellevant, la cultura és el nostre gran actiu. I dins d'aquest actiu, la llengua és el que realment ens fa singulars. Sense renunciar al castellà, el català és la nostra joia. ¿La podem finalment gaudir al cinema?